

Marcelina Cieślak

ORCID: 0009-0001-0545-5157

Karkonoska Akademia Nauk Stosowanych w Jeleniej Górze

Sprawozdanie z VI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. *Wielowymiarowość pomocy, wsparcia społecznego i poradnictwa. Perspektywa interdyscyplinarna* (Poznań, 3–4 kwietnia 2025)

Marcelina Cieślak, *Sprawozdanie z VI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Wielowymiarowość pomocy, wsparcia społecznego i poradnictwa. Perspektywa interdyscyplinarna”* (Poznań, 3–4 kwietnia 2025). *Kultura – Społeczeństwo – Edukacja* nr 1(27) 2025, Poznań 2025, pp. 323–334, Adam Mickiewicz University Press. ISSN (Online) 2719-2717, ISSN (Print) 2300-0422. <https://doi.org/10.14746/kse.2025.27.1.20>

W dniach 3–4 kwietnia 2025 roku w Poznaniu odbyła się IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Wielowymiarowość pomocy, wsparcia społecznego i poradnictwa. Perspektywa interdyscyplinarna*. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Zakład Poradnictwa Społecznego Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Sekcję Poradnictwa Pedagogicznego Komitetu Nauk Pedagogicznych Państwowej Akademii Nauk.

W spotkaniu uczestniczyli badacze, praktycy oraz studenci zgromadzeni z różnych instytutów, zakładów pracy oraz uczelni wyższych w Polsce. Osoby te przedstawiły swoje refleksje, przygotowały referaty oraz wyniki badań skupione wokół takich zagadnień, jak: kierunki rozwoju poradnictwa – wymiar temporalny (przeszłość, teraźniejszość, wyzwania przyszłości); wymiar filozoficzno-etyczny, prawny, socjologiczny, polityczno-ekonomiczny i organizacyjny działań pomocowych; poradnictwo na rzecz zrównoważonego rozwoju; poradnictwo w systemie edukacji – wymiary

poradnictwa, adresaci pomocy, osoby wspierające; poradnictwo w systemie pomocy społecznej – wymiary działań pomocowych; poradnictwo w systemie resocjalizacji – specyfika, aspekty funkcjonalne, podstawy teoretyczne i praktyczne rozwiązania; wymiary poradnictwa profesjonalnego i nieprofesjonalnego; wymiary poradnictwa realizowanego w świecie realnym (rzeczywistym) i w świecie wirtualnym; praktyka pomagania – rozwiązania nowe i „na nowo” odczytane z uwzględnieniem poradnictwa niedyrektywnego (np. coachingu).

Komitety organizacyjny konferencji reprezentowali: prof. dr hab. Magdalena Piorunek – przewodnicząca konferencji, dr hab. Joanna Kozielska, prof. UAM – wiceprzewodnicząca, dr Agnieszka Skowrońska-Pućka – sekretarz, dr Joanna Nawój-Połoczańska – sekretarz, dr Żaneta Garbacik – sekretarz oraz mgr Mikołaj Czajkowski – wsparcie informatyczno-techniczne. Przedstawicielami Komitetu Naukowego Konferencji były osoby reprezentujące różne uczelnie wyższe w kraju.

Konferencja podzielona była na sesje plenarne oraz sekcje tematyczne, dzięki czemu zachowano uporządkowaną strukturę spotkań. W części wystąpień tematycznych możliwy był udział w dyskusji i wspólnej debacie wokół wygłoszonych refleksji czy wyników badań. W pierwszym dniu konferencji odbyły się wystąpienia w sekcji plenarnej, która została podzielona na dwie części.

Uroczyste otwarcie konferencji nastąpiło 3 kwietnia 2025 roku o godzinie 9.00 przy ulicy A. Szamarzewskiego 89, w auli budynku D Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wydarzenie zostało poprowadzone przez prof. dr hab. Magdalenę Piorunek, reprezentującą Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Profesor wygłosiła przemówienie inauguracyjne, a następnie przedstawiła swój referat pt. *Pomoc – wsparcie – poradnictwo – aporie, dylematy, pytania*, rozpoczynając tym samym cykl wystąpień w sekcji plenarnej. Pani profesor podczas swojego wystąpienia skupiła się na aspektach udzielania pomocy z ograniczeniem jej szkodliwości, przyjmując, że wartość pomocy zależy od jej skuteczności, a pomaganie niesie za sobą ryzyko ponoszenia kosztów związanych z udzielaną pomocą. Podkreśliła też znaczenie profilaktyki pomocowej jako kompleksowego wsparcia dla osób, które tej pomocy udzielają.

W następnym referacie pt. *Szerokie i wąskie pojmowanie istoty pomocy i wsparcia. Ujęcie pedagogiczno-socjologiczne* dr hab. Anna Michalska, prof. UAM, omówiła potrzebę redefinicji takich zagadnień jak pomoc, wsparcie i opieka, wskazując na analizę potrzeb jednostki z uwzględnieniem następujących dylematów: *Po co, dlaczego i w jakich warunkach jawi się pomoc? Kiedy człowiek jest człowiekiem dla drugiego człowieka?* Refleksje te dotyczyły głównie zagadnień w ujęciu socjologicznym, psychologicznym i pedagogicznym. Mówczyni odniosła się m.in. do teorii

transgresji według koncepcji Józefa Koźmieleckiego, dróg wsparcia społecznego opisanych przez Stanisława Kawulę.

Wystąpienie prof. dr. hab., dr. h.c. Ryszarda Bery (reprezentującego Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) pt. *Rola pedagogiki zranionego serca w udzielaniu wsparcia ukraińskim uczniom ofiarom traumatycznych przeżyć wojennych* poruszało problematykę edukacji i działań pomocowych, które wywodzą się z potrzeby wsparcia dzieci i młodzieży doświadczających przeżyć traumatycznych – wojennych. Uczniowie z Ukrainy, o których mówił profesor, a którzy kształcą się w polskim systemie edukacji, zmuszeni zostali do opuszczenia swojego kraju, w tym środowiska rodzinnego i szkolnego, a często również do przeżycia traumatycznych wydarzeń. Profesor Ryszard Bera przedstawił rozważania, które opracował wspólnie z prof. dr. hab. Larysą Łukianową z Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy, wskazując na potrzebę udzielania wsparcia dzieciom i młodzieży ukraińskiej nie tylko w wymiarze edukacji, ale przede wszystkim w aspekcie emocjonalnym i psychologicznym.

Autorem kolejnego wystąpienia był prof. dr. hab., dr. h.c. multi Stefan Kwiatkowski z Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, który zaprezentował referat pt. *Standard kompetencji/kwalifikacji doradcy edukacyjno-zawodowego*. Celem wystąpienia było przybliżenie słuchaczom standardów kompetencji zawodowych, przywództwa edukacyjnego w obszarze doradztwa zawodowego w ujęciu socjologicznym, pedagogicznym i psychologicznym w kontekście kompetencji i kwalifikacji, jakie uzyskują osoby podejmujące określony zawód. Profesor omówił także teorię Johna Hollanda, dotyczącą typów osobowości i rozwoju zawodowego, wskazując na ważność predyspozycji jednostek, których indywidualne wybory mają przełożenie w skali makrospołecznej. Profesor Stefan Kwiatkowski jest m.in. współautorem modelu czynności poznawczych uczniów oraz metodologii opracowywania standardów kompetencji zawodowych.

Następnie prelekcję wygłosiła dr. hab. Elżbieta Siarkiewicz, prof. DSW, reprezentująca Uniwersytet Dolnośląski DSW we Wrocławiu. Tytuł jej wystąpienia brzmiał następująco: *Performatywny potencjał poradnictwa wobec (za)angażowania „pękającego podmiotu”*. Mówczyni wyjaśniła, czym jest „pękający podmiot”, definiując go jako jednostkę będącą w procesie, w którym zachodzą różne fazy egzystencjonalne, takie jak wysiłek, trud, ból, ale i moc czy piękno. Prelegentka porównała ten stan do stadiów rozwoju motyla: działanie, pękanie, zmiana/dojrzewanie/rozwój. Inspiracją do tych rozważań była postać Marii Sibiłli Merian – niemiecko-holenderskiej botaniczki, naukowczyny, malarki, której działalność naukowa, zawodowa i osobista przybrała wymiar emancypacyjny. Doktor hab. Elżbieta Siarkiewicz, prof. DSW, wskazała również na performatywny potencjał jed-

nostki, w której poczucie sprawstwa pojawia się w momencie angażowania podmiotu w procesy poradnicze. Mówczyni starała się także odpowiedzieć na pytanie: gdzie można poszukiwać źródeł tego potencjału?, z czego wyróżniła takie źródła jak: język (performatywne wypowiedzi, dynamika doświadczania), relacja doradcy i radzącego się, rezultaty poradniczych procesów – sprawczość, procesy samoaktualizacji, emancypacji.

Profesor dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak z Uniwersytetu Szczecińskiego przedstawiła rozważania zatytułowane *Doradztwo jako element kultury akademickiej*. Inspiracją do scharakteryzowania omawianego zjawiska była postać Juhani Ilmarinena, fińskiego naukowca zajmującego się badaniami nad zdolnością do pracy w kontekście starzejącej się populacji pracowników, o której mowa m.in. w publikacji *Older workers – an asset for the European labour market* (Brussels, 29 April 2011). Pani profesor wskazała, czym się charakteryzuje dynamika kultury akademickiej, podała źródła i mechanizmy zmian w sferze nauki i edukacji. Wyróżniła źródła i mechanizmy takie jak: realne i pozorowane działania w celu podnoszenia osiągnięć naukowych, mikrokredencjały, cyfryzacja i wirtualność interakcji naukowych i edukacyjnych, obecność AI (Artificial Intelligence), zasada „czerwonej królowej” z *Alicji w Krainie Czarów*. Pierwszy komponent, który prelegentka omawiała, ukazuje rozbieżność między kryteriami oceny osiągnięć bibliograficznych i kryteriami osiągnięć awansowych. Drugi aspekt ukazujący dynamikę kultury akademickiej to mikrokredencjały – forma kształcenia w postaci akredytowanych kursów, w których potwierdza się lub zdobywa nowe kompetencje, kwalifikacje. To nowa forma potwierdzania, a także zdobywania wiedzy. Kolejno – cyfryzacja i wirtualność to nieodłączny element kształtujący nowoczesną kulturę akademicką, szczególnie w postpandemicznym świecie. Obecność sztucznej inteligencji (SI) jako źródła zmian w sferze nauki i edukacji to według prof. dr hab. Marii Czerepaniak-Walczak wyzwania, przed którym stoimy jako społeczeństwo. Zasadę „czerwonej królowej” prelegentka interpretuje następująco: *Trzeba biec coraz szybciej, żeby pozostać w tym samym miejscu*. Inspiracją do sformułowania takiej myśli była książka Lewisa Carrolla, pt. *Po tamtej stronie lustra i co Alicja tam znalazła*. Podczas prelekcji prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak postawiła pytanie związane z sytuacją poradniczą w przestrzeni akademickiej: *Kto komu doradza?* Wyróżniła doradztwo wertykalne i horyzontalne. Według mówczyni doradztwo wertykalne to takie, które zachodzi w relacji student–profesor (tzw. *bottom-up*) lub profesor–student (*top-down*); natomiast doradztwo horyzontalne to doradztwo rówieńnicze w każdym pokoleniu. To także outsourcing doradczy – akademicki oraz sztuczna inteligencja. W końcowej części wystąpienia prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak omawiała cele doradzania w akademii według typów kultu-

ry akademickiej, tj. adaptacja do warunków zastanych, uppełnomocnienie, transgresja i emancypacja.

Referat o tytule *Poradnictwo zanurzone w codzienności szkolnej – wyzwania dla nauczycieli* wygłosiła dr hab. Barbara Skałbana, prof. UK (Uczelnia Korczaka w Warszawie). Profesor starała się odpowiedzieć na postawione przez siebie pytania: *Co to znaczy być pomocnym? Co można by było zrobić w szkole, a czego raczej unikać? Jakie działania wpisują się w kompetencje nauczycieli?* Prelegentka zaprezentowała badania realizowane w latach 2017–2018, które dotyczyły szkolnej codzienności i przedstawiła rezultaty oczekiwań wybranych grup społecznych w kwestii relacji, rozwoju osobistego i systemu zmian. Oczekiwania te mówczyni skomentowała, odnosząc się do systemów edukacji funkcjonujących obecnie w Finlandii i Szwecji, gdzie dominującym podejściem jest pedagogika skoncentrowana na rozwiązaniach. Na zakończenie dr hab. Barbara Skałbana, prof. UK, przywołała koncepcję psychologiczną opracowaną przez Erica Berne’a, tj. analizę transakcyjną, która pozwala na lepsze zrozumienie, dlaczego jednostki zachowują się w określony sposób i jak te zachowania mają się do ich doświadczeń w kontekście stosunków międzyludzkich. Była to refleksja dotycząca doświadczeń jednostek, nauczycieli i uczniów w kontekście poradnictwa w przestrzeni szkolnej.

W kolejnym referacie, pt. *Dymensje poradnictwa – różnorodne drogi wsparcia opieki, wychowania i edukacji dzieci i młodzieży*, dr hab. Paulina Forma, prof. UJK (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), przedstawiła wielowymiarowość współczesnego poradnictwa na przykładzie intensywnych przemian społeczno-kulturowych, z którymi każdy z podmiotów, rodzic–dziecko–pedagog, mają do czynienia. W swoim referacie poruszyła problem bezbronności dziecięcej wobec zjawiska sharentingu (udostępnianie przez rodziców informacji o dzieciach i ich wizerunku w mediach społecznościowych) oraz zmieniających się postaw społecznych rodziców w kontekście wirtualnej przestrzeni i pełnienia ról rodzicielskich. Prelegentka omówiła także problematykę etyki związanej z uprzedmiotowieniem dziecka w przestrzeni medialnej i scharakteryzowała zagrożenia, jakie wynikają z nieprzemyślanego korzystania z mediów społecznościowych przez różne strony w to zaangażowane. Odniosła się także do wyzwań, z którymi mierzą się pedagodzy w pracy z uczniami, takie jak umiejętne organizowanie sieci informacji i współpracy między różnymi instytucjami na rzecz dobra dziecka.

Referat pt. *Poradnictwo zaangażowane w szkole – łączenie podmiotów w działaniach pomocowych na rzecz dzieci i młodzieży* wygłosiła dr hab. Alicja Czerkawska, prof. DSW. Prelegentka przedstawiła temat poradnictwa szkolnego jako formy wspierania rozwoju dzieci i młodzieży. Zwróciła uwagę na istotną rolę pedagoga-doradcy, który współpracuje z rodzicami i nauczycielami, by wspólnie

nie wzmacniać kompetencje wychowawcze i edukacyjne dorosłych. Wskazała, że skuteczna pomoc często wymaga zaangażowania specjalistów z różnych instytucji, przy czym czas oczekiwania na udzielenie pomocy jest w jej ocenie nadal zbyt długi. Podejmując tematykę poradnictwa zaangażowanego w szkole, mówczyni przybliżyła słuchaczom wybrane zagadnienia dotyczące woli działania na podstawie koncepcji Juliusa Kuhla. Omówiła dynamiczne, wieloetapowe procesy, które umożliwiają realizację celów nawet w obliczu przeszkód, czyli tzw. procesy wolicjonalne. Mając na względzie powyższe, podkreśliła znaczenie tworzenia sieci wsparcia, która umożliwia lepsze rozumienie potrzeb dziecka, co w efekcie pozwala na skuteczniejsze planowanie działań o charakterze prewencyjnym i wychowawczym. Przedstawione działania osadzono w nurcie pedagogiki społecznie zaangażowanej, która koncentruje się na animowaniu współpracy i wzmacnianiu potencjału rozwojowego jednostek. Współpracujące podmioty tworzą sieć wsparcia, która stanowi siłę do przewyżczania problemów, trudności czy kryzysów.

Kolejną prelegentką była dr hab. Mariola Wojciechowska, prof. UJK, która wygłosiła referat pt. *Style życia dorastającej młodzieży a wyzwania wobec nowoczesnego poradnictwa*. Prelegentka przedstawiła wyniki badań własnych, które dotyczyły stylów życia/systemów wartości. Badania pt. *Style życia współczesnej młodzieży i ich zdrowotne implikacje* przeprowadzone w ramach grantu objęły młodzież szkolną klas II liceów ogólnokształcących, techników i szkół branżowych w województwie świętokrzyskim; wyniki badań pochodziły od 281 osób. Mówczyni przedstawiła preferowane i realizowane przez osoby badane modele życia oraz ich ranking. Wyróżniła i omówiła dziesięć modeli: praca, konformizm, socjocentryzm, hedonizm, allocentryzm, rywalizacja, perfekcjonizm, wycofanie, prestiż, minimalizm. Na końcu swojego wystąpienia omówiła wnioski i propozycje dla poradnictwa pedagogiczno-psychologicznego, które obejmowały takie działania jak wspomaganie dorosłych w rozumieniu problemów zdrowotnych młodzieży, wzmacnianie relacji oraz kompetencji komunikowania się z młodzieżą, budowanie kompetencji poruszania się w wirtualnym świecie oraz uczulanie na możliwości i zagrożenia wynikające z korzystania z Internetu.

Doktor hab. Katarzyna Segiet, prof. UAM, wygłosiła referat pt. *Wsparcie społeczne w środowisku życia jednostki i rodziny (perspektywa ekologiczna jako metafora dla praktyki)*. Prelegentka dokonała charakterystyki pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem metody ekologicznej i roli pedagogiki społecznej w życiu człowieka. Podkreśliła ważność współpracy z innymi instytucjami świadczącymi pomoc drugiemu człowiekowi ze wskazaniem możliwości i ograniczeń w obrębie poruszanej problematyki. Omówiła modele wsparcia społecznego, a także zwró-

ciła uwagę na aspekt trudności adaptacyjnych rodzin w odniesieniu do wymagań, jakie się tym rodzinom stawia.

Z kolei wystąpienie prof. dr hab. Anny Kanios, reprezentującej Uniwersytet Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie, dotyczyło *Procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej w Polsce – wyzwania dla sektora pomocy i edukacji*. Celem wystąpienia było przybliżenie słuchaczom problemu, jakim jest wzrastająca liczba dzieci, które są pozbawione opieki rodzicielskiej/opiekuńczej, przy czym najliczniejszą grupą są dzieci w wieku od 14 do 17 lat. Pani profesor omówiła problem alkoholizmu, narkomanii, niedofinansowania systemu pomocy społecznej w Polsce z uwzględnieniem roli różnych podmiotów uczestniczących w procesie usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej w Polsce. Proces ten niejednokrotnie wiąże się z licznymi wyzwaniami, zarówno na poziomie indywidualnym, jak i systemowym. Mówczyni zauważyła, że młodzi ludzie opuszczający pieczę zastępczą często zmagają się z brakiem wsparcia emocjonalnego, trudnościami w zdobyciu wykształcenia i pracy, brakiem własnego lokum oraz są niedostatecznie przygotowani do samodzielnego życia. Wskazała na ograniczenia i możliwości, z jakimi mierzą się pracownicy sektorów pomocowych i edukacyjnych. Rekomendowała wsparcie na dalszych etapach życia osoby, która była w pieczy zastępczej, uznając, iż takie działania dają realne szanse na niezależność i integrację społeczną młodych osób, które będą w procesie usamodzielnienia się. Proces ten prof. dr hab. Anna Kanios badała i opisała wraz z dr Anną Ladą na podstawie przyznanego grantu. Badania dotyczyły oceny systemu wsparcia procesu usamodzielnienia wychowanków instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej w kontekście potrzeb występujących w tym zakresie. Łącznie ponad 100 osób objęto badaniami jakościowymi.

Ostatnim wystąpieniem w sekcji plenarnej było wystąpienie prof. dr hab. Ewy Syrek z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Pani profesor wygłosiła referat pt. *Wsparcie terapeutyczne i jego efektywność w narracjach badanych studentów – dorosłych dzieci alkoholików (DDA)*. Mówczyni zwróciła uwagę na poziom konsumpcjonizmu alkoholu jako jednego z najważniejszych wskaźników zdrowia publicznego. Przedstawiła uczestnikom konferencji wyniki badań na temat doświadczeń i przeżyć studentów śląskich uczelni, dorosłych dzieci alkoholików (DDA). Badano takie obszary jak dzieciństwo, konsekwencje dziecięcych doświadczeń w dorosłości, wsparcie terapeutyczne ukierunkowane na rozwój osobisty. Na zakończenie prelegentka omówiła formy pomocy psychologicznej dla studentów w postaci wskazania miejsc, do których mogą się udać osoby potrzebujące wsparcia. Wraz z ks. dr. hab. Grzegorzem Polokiem, prof. UE, napisała monografię zatytułowaną *Codziennosc w perspektywie doświadczeń dorosłych dzieci alkoholików. Zarządzanie rozwojem osobistym*.

Po zakończeniu wystąpień w sekcji plenarnej oraz po przerwie obiadowej nastąpiły równoległe obrady w dwóch sekcjach tematycznych. Pierwszą pt. *Wymiar temporalny poradnictwa (przeszłość, przyszłość, teraźniejszość) – wyzwania dla praktyki pomocowej* moderowali dr hab. Beata Ziębińska, prof. UKEN (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie) oraz dr hab. Katarzyna Sadowska, prof. UAM, reprezentująca Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Prelegenci ukazali zróżnicowane oblicza pomocy i wsparcia społecznego w ujęciu temporalnym – od historycznych form diakonijności i działalności zakonów rycerskich przez budowanie systemu opieki nad macierzyństwem w II Rzeczypospolitej. Poruszono również problematykę dzieci „moralnie zaniedbanych” w okresie międzywojennym aż po współczesne modele pedagogiki duchowości oraz nieprofesjonalne doradztwo wśród ludności rdzennej Meksyku. Szczególną wartość miały wystąpienia ukazujące, jak przeszłe praktyki opiekuńcze i wspólnotowe tradycje mogą inspirować do refleksji nad współczesną praktyką poradniczą i budowaniem trwałych strategii wsparcia społecznego, chociażby na przykładzie omówienia opieki nad ludźmi starszymi w Polsce między latami 60. a 90. ubiegłego wieku. Na zakończenie tej sekcji organizatorzy konferencji przewidzieli także czas na dyskusję wokół poruszanych problemów i refleksji.

Druga sekcja tematyczna dotyczyła *Wsparcia, poradnictwa i terapii w krytycznych i kryzysowych sytuacjach życiowych*. Moderatorami tej sekcji byli dr hab. Józef Młyński, prof. UKEN (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie) oraz dr hab. Ewa Karmolińska-Jagodzick, prof. UAM, z Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Tematyka wystąpień dotyczyła głównie interdyscyplinarnego ujęcia pomocy w obliczu różnorodnych kryzysów życiowych. Prelegenci poruszyli kwestie związane m.in. z kondycją psychiczną osób pomagających, doradztwem w sytuacjach kryzysowych, traumą szokową u młodzieży, wypaleniem zawodowym czy znaczeniem odporności psychicznej. Szczególną ciekawość słuchaczy wzbudziły wystąpienia dotyczące zastosowania muzeoterapii w pracy z dziećmi doświadczającymi traumy oraz przedstawione wyniki badań przeprowadzonych i opracowanych przez studentki pedagogiki w obszarze tanatoedukacji w pracy z młodymi osobami będącymi w procesie żałoby. Sekcja ta ukazała potrzebę holistycznego podejścia do wspierania jednostki oraz integracji różnych form terapii i doradztwa w odpowiedzi na dynamiczne i często nieprzewidywalne sytuacje kryzysowe. W części podsumowującej otwarto dyskusję nad omawianymi zagadnieniami.

Po zakończeniu obrad w sekcjach tematycznych 3 kwietnia 2025 roku w godzinach wieczornych uczestnicy konferencji zostali zaproszeni na uroczystą kolację, którą poprzedziły muzyczne wystąpienia. Amelia Kędzia, uczennica Państwowej

Szkoły Muzycznej w Poznaniu, zaprezentowała *Mazurek* Adama Wrońskiego, grając utwór na skrzypcach. Drugim utworem, granym i śpiewanym przez uczennicę, była piosenka Zbigniewa Wodeckiego pt. *Lubię wracać tam, gdzie byłem*. Następnie dr hab. Katarzyna Sadowska, prof. UAM, wraz z dr Martą Kędzią zaśpiewały i zagrały na pianinie następujące utwory: *Laura i Filon* Franciszka Karpińskiego, *Summertime* George'a Gershwina, *Sweet Love* Anity Baker i *Czym skorupka za młodu nasiąknie* z repertuaru „Łejerów” (słowa: Emilia Waśniowska, muzyka: Mariusz Maruszewski).

W drugim dniu Konferencji odbyły się obrady w dziesięciu sekcjach, w tym sześciu tematycznych. Niektóre z obrad odbywały się równolegle, więc uczestnicy wydarzenia musieli dokonać wyboru udziału w danej części obrad.

Sekcja 3a i 3b nosiły tytuł *Całozyciowe poradnictwo konstruowania kariery i uczestnictwa w rynku pracy*, w której moderatorami byli dr hab. Urszula Jeruszka, prof. APS (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej), oraz dr Violetta Drabik-Podgórna z Uniwersytetu Wrocławskiego. Obrady te ukazały szeroki kontekst interdyscyplinarnej refleksji nad dynamicznie zmieniającymi się procesami doradztwa zawodowego. Wystąpienia prelegentów objęły zagadnienia z zakresu roli wsparcia rodzinnego i samoregulacji młodych dorosłych, poradnictwa kariery ery antropocenu i zrównoważonego rozwoju oraz sięgały po charakterystykę potrzeb pokoleń Z i Alpha na rynku pracy. Wygłoszono referaty na temat reformy edukacji, coachingu jako metody rozwoju oraz autonomii w nauce języków obcych. W drugiej części obrad poruszono temat kompetencji oczekiwanych przez rynek pracy, psychospołecznych warunków pracy, stresu zawodowego i pracoholizmu, a także roli pracodawców i instytucji we wspieraniu pracowników – zarówno na stanowiskach kierowniczych, jak i w służbach mundurowych.

Sekcja 4a pt. *Uczeń i nauczyciel jako podmiot wsparcia w systemie edukacji* skupiła się na wielowymiarowych aspektach wsparcia w środowisku szkolnym oraz akademickim – zarówno w odniesieniu do uczniów, jak i nauczycieli. Sekcją moderowali dr hab. Renata Wawrzyniak-Beszterda, prof. UAM, oraz dr hab. Norbert Pikuła, prof. UKEN. Autorzy wystąpień wygłosili referaty związane z poradnictwem edukacyjnym, dobrostanem uczniów oraz rolą nauczycieli jako doradców i opiekunów. Wskazywali na potrzebę dostosowywania metod wsparcia do współczesnych trendów uwzględniających zdrowie psychiczne, sytuację uchodźczą i edukację międzykulturową. Zwrócono także uwagę m.in. na zmieniające się potrzeby ucznia w procesie uczenia się, rolę edukacji zdrowotnej czy znaczenie dobrostanu nauczycieli i możliwości wsparcia młodzieży ukraińskiej w polskim systemie. W sekcji 4b, niosącej ten sam tytuł, moderatorami byli dr hab. Justyna Siemionow, prof. UG (Uniwersytet Gdański), i dr hab. Norbert Pikuła, prof. UKEN. Poruszono

problematykę wsparcia nauczycieli – poprzez superwizję i szeroko pojętą motywację. Rozprawiano także na temat wyzwań w pracy z uczniami z depresją oraz satysfakcji nauczycieli akademickich. W tej sekcji prelegenci również przygotowali wystąpienia na temat zatrudnienia młodzieży, podkreślając znaczenie przejścia z edukacji na rynek pracy oraz refleksje nad zjawiskiem śmiechu jako formy wsparcia w praktyce pomagania.

W sekcjach 5a i 5b, które zatytułowano: *Wsparcie i pomoc społeczna*, skupiono się na wieloaspektowym ujęciu wsparcia jednostek i społeczności – zarówno z perspektywy systemowej, jak i indywidualnej, podkreślając znaczenie profesjonalizacji działań pomocowych. Obydwie sekcje były moderowane przez dr. hab. Marka Klimka, prof. UKEN, oraz dr. hab. Edytę Zierkiewicz, prof. UWr (Uniwersytet Wrocławski). W tej części obrad prelegenci skoncentrowali się na rozwoju poradnictwa społecznego i problemie deinstytucjonalizacji pomocy. Referaty w sekcji 5a dotyczyły współczesnego poradnictwa, które odpowiada na wyzwania społeczne, na przykład w kontekście wyzwań pieczy zastępczej, usamodzielniania jej wychowanków oraz wspierania osób pracujących w zawodach pomocowych takich jak kuratorzy sądowi. Szczególnie ważne były wystąpienia dotyczące aktywności społeczności lokalnych, roli doradców w pracy z tzw. trudnym klientem, a także nowych modeli pracy z osobami opuszczającymi instytucje opiekuńcze. W Sekcji 5b tematyka oscylowała wokół kompetencji społecznych profesjonalistów, współpracy środowisk pomocowych oraz modelach interdyscyplinarnych – m.in. w kontekście centrów usług społecznych i komisji ds. problemów alkoholowych. Poruszono kwestie wsparcia dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem, a także pomocy w środowiskach zróżnicowanych kulturowo, m.in. w Polsce i Ugandzie. Poświęcono także uwagę zagadnieniom dotyczącym pomocy osobom starszym w miejscu zamieszkania oraz roli grup samopomocowych online w kontekście zdrowia kobiet.

Wielowymiarowe wsparcie rozwoju człowieka to tytuł kolejnej sekcji. Sekcję 6a i 6b moderowały dr. Agnieszka Ochman, reprezentująca Uniwersytet Komisji Narodowej w Krakowie, oraz dr. Kornelia Czerwińska z Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Obrady przyniosły szereg inspirujących wystąpień poświęconych różnorodnym formom pomocy i towarzyszenia osobom w zróżnicowanych sytuacjach życiowych. Prelegenci omówili m.in. potencjał współczesnych form wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami, ich rodzin oraz profesjonalistów działających w obszarze pomocy społecznej i edukacji. Tematy wystąpień związane były z neuroróżnorodnością w środowisku akademickim, odpowiedzialnym angażowaniem rodziców w terapię dzieci w spektrum autyzmu oraz wykorzystaniem arteterapii i zabawy (m.in. klocków LEGO) jako narzędzi wspiera-

jących rozwój i integrację dzieci z rodzicami i pedagogami. Wystąpienia podkreślały znaczenie empatycznej komunikacji i planowania przyszłości w kontekście wspierania rodzin, w tym rodzin dzieci z głęboką niepełnosprawnością intelektualną. Refleksje nad potrzebą wsparcia osób dorosłych w obliczu nowych wyzwań życiowych, takich jak utrata wzroku czy trudności sensorycznych, ukazały, jak wiele obszarów wymaga dalszych działań na polu badawczym i w praktyce zawodowej. Poruszono także kwestie postaw nauczycieli wobec integracji uczniów z niepełnosprawnością oraz konieczności dostrzegania potrzeb dzieci wychowujących się w rodzinach dotkniętych zaburzeniami psychicznymi. Jedną z prelegentek zaprezentowała program doktoratu wdrożeniowego PARDA jako innowacyjnego rozwiązania wspierającego rodziców dzieci w spektrum autyzmu.

Siądmo sekcja dotyczyła *Wymiarów wsparcia rodziny i rodzicielstwa*. Stanowiła ona wieloaspektową i aktualną refleksję nad wyzwaniami współczesnego rodzicielstwa oraz sposobami wzmacniania rodzin i radzenia sobie w zróżnicowanych kontekstach społecznych, kulturowych i technologicznych. Tę sekcję moderowały dr hab. Agata Matysiak-Błaszczuk, prof. UAM, z Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM, i dr Ewa Krause, która reprezentowała Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Wystąpienia prelegentów dotyczyły rozważań nad znaczeniem rezyliencji jako jednego z zasobów rodziny zarówno w ujęciu ogólnym, jak i w ramach poradnictwa międzykulturowego. W tej sekcji poruszono także problem sharentingu – publikowania wizerunku dzieci w mediach społecznościowych, ukazując jednocześnie dylematy rodziców pomiędzy potrzebą dzielenia się a ochroną prywatności. Podczas obrad pojawiły się także refleksje dotyczące samodzielnego macierzyństwa w erze cyfrowej i funkcjonowania „solomatek” w internetowych sieciach wsparcia. Prelegenci omówili także podejścia terapeutyczne, takie jak metoda Internal Family System, i ich zastosowanie w pracy z traumą rodzinną. Nie zabrakło także głosu na temat interwencji kuratorskich, traktowanych niejednokrotnie jako formy „pomocy narzuconej”, oraz wsparcia instytucjonalnego, m.in. dla studiujących matek i rodzin nieletnich sprawców czynów karalnych.

Ostatnia sekcja, ósma, pt. *Poradnictwo i wsparcie w systemie resocjalizacji* moderowana przez dr hab. Beatę Mydlowską, prof. USM (Uczelnia Społeczno-Medyczna w Warszawie), oraz dr Anetę Jarzębińską z Uniwersytetu Szczecińskiego ukazała, jak bardzo złożona jest praktyka pomocowa. Wielowymiarowość działań wspierających osoby w izolacji penitencjarnej i procesie readaptacji społecznej to tematy, które były poruszane w tej części tematycznej. Obrady otworzyły refleksje nad specyfiką poradnictwa w warunkach izolacji więziennej, które uwzględnia zarówno ograniczenia instytucjonalne, jak i indywidualne potrzeby skazanych. Szczególną uwagę zwrócono na sprawiedliwość naprawczą jako nowoczesną for-

mę wsparcia postpenitencjarnego, opartą na dobrych praktykach i dialogu między sprawcą a ofiarą. Uczestnicy mieli również okazję zapoznać się z wynikami badań dotyczących rozwoju zawodowego osadzonych oraz wsparcia doradczego dla osób opuszczających zakłady karne, co pozwoliło na skonfrontowanie oczekiwań z realnymi możliwościami. W trakcie trwania obrad poruszono także kwestie Służby Więziennej w udzielaniu pomocy penitencjarnej i postpenitencjarnej, jak i wskazano na innowacyjne formy integracji społecznej – m.in. poprzez wolontariat hospicyjny więźniów czy aktywność dzielnicowych jako lokalnych mediatorów wsparcia. Pojawiły się wątki relacji rodzinnych, szczególnie między rodzicami a dziećmi przebywającymi w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych – z analizą barier i form wsparcia tych relacji. Nowatorskim tematem był projekt *Puppet Integrate*, ukazujący wykorzystanie teatru lalek w pracy resocjalizacyjnej z dziećmi i młodzieżą zagrożonymi wykluczeniem społecznym.

Po zakończeniu dyskusji w poszczególnych sekcjach tematycznych zaproszono uczestników Konferencji na plenarne podsumowanie prac w sekcjach. Moderatorzy ogłosili swoje refleksje na temat przebiegu wystąpień w sekcjach, w których pośredniczyli, oraz dokonali podsumowań rozważań związanych z wystąpieniami prelegentów. Profesor dr hab. Magdalena Piorunek uroczyście zakończyła VI Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. *Wielowymiarowość pomocy, wsparcia społecznego i poradnictwa. Perspektywa interdyscyplinarna* oraz zaprosiła uczestników wydarzenia na kolejne edycje konferencji.